

DLŁ-WOPL.011.2.2023.MW
2563155.10009689.8029653
Warszawa, 04-05-2023

DECYZJA

Na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2023 r. poz. 775), zwanej dalej „K.p.a.”, oraz art. 35a ust. 9 pkt 2 w zw. z art. 32a ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1173, z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania wszczętego z urzędu w dniu 4 kwietnia 2023 r.,

stwierdzam nieważność uchwał Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 16 marca 2023 r.:

1. nr 589 w sprawie zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów;
2. nr 590 w sprawie przyjęcia projektu uchwały Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów dotyczącego Statutu Polskiego Związku Łowieckiego;
3. nr 592 w sprawie przyjęcia protokołu z przeprowadzenia czynności kontrolnych;
4. nr 593 w sprawie czynności kontrolnych;
5. nr 594 w sprawie czynności kontrolnych – dotyczącej *de facto* powołania członka Komisji Szkoleniowej Naczelnej Rady Łowieckiej;
6. nr 595 w sprawie wystąpienia do Ministra Klimatu i Środowiska z wnioskiem o zmianę Rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad ustalania czynszu dzierżawnego oraz udziału dzierżawców obwodów łowieckich w kosztach ochrony lasu przed zwierzyną;
7. nr 596 w sprawie wystąpienia do Komisji Hodowlanej NRŁ ds. zwierzyny grubej w sprawie związanej z kategoryzacją obwodów łowieckich;
8. nr 597 w sprawie sprawowania nadzoru nad działalnością Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego;
9. nr 598 w sprawie powołania okręgowych sądów łowieckich oraz okręgowych rzeczników dyscyplinarnych;
10. nr 599 w sprawie: stanowisko w sprawie programu telewizji TVN.

- w całości, jako niezgodnych z ustawą - Prawo łowieckie.

UZASADNIENIE

Naczelna Rada Łowiecka działając na podstawie art. 35a ust. 8 ustawy - Prawo łowieckie (zwanej też dalej: Prawem łowieckim) przekazała Ministrowi Klimatu i Środowiska przy piśmie z dnia 23 marca 2023 r., znak: L. dz. 189/NRŁ/2023, uchwały podjęte na I części posiedzenia w dniu 16 marca 2023 r.

Minister Klimatu i Środowiska zawiadomieniem z dnia 4 kwietnia 2023 r., znak: DLŁ-WOPL.011.2.2023.MW, wydanym na podstawie art. 61 § 1 i 4 K.p.a. oraz art. 35a ust. 9 Prawa łowieckiego wszczął postępowanie w sprawie niezgodności z przepisami prawa lub postanowieniami Statutu Polskiego Związku Łowieckiego stanowiącego załącznik do uchwały XXIV Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego z dnia 16 lutego 2019 r. (dalej także jako: Statut PZŁ; a Polski Związek Łowiecki jako: PZŁ), uchwał Naczelnej Rady Łowieckiej (dalej także: NRŁ) z dnia 16 marca 2023 r. (w zawiadomieniu wskazano na dzień 16 marca 2022 r., co stanowi oczywistą omyłkę pisarską, którą organ skorygował w piśmie z dnia 12 kwietnia 2023 r.):

1. nr 589 w sprawie zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów;
2. nr 590 w sprawie przyjęcia projektu uchwały Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Delegatów dotyczącego Statutu Polskiego Związku Łowieckiego;
3. nr 592 w sprawie przyjęcia protokołu z przeprowadzenia czynności kontrolnych;
4. nr 593 w sprawie czynności kontrolnych;
5. nr 594 w sprawie czynności kontrolnych – dotyczącej *de facto* powołania członka Komisji Szkoleniowej Naczelnej Rady Łowieckiej;
6. nr 595 w sprawie wystąpienia do Ministra Klimatu i Środowiska z wnioskiem o zmianę Rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad ustalania czynszu dzierżawnego oraz udziału dzierżawców obwodów łowieckich w kosztach ochrony lasu przed zwierzyną;
7. nr 596 w sprawie wystąpienia do Komisji Hodowlanej NRŁ ds. zwierzyny grubej w sprawie związanej z kategoryzacją obwodów łowieckich;
8. nr 597 w sprawie sprawowania nadzoru nad działalnością Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego;
9. nr 598 w sprawie powołania okręgowych sądów łowieckich oraz okręgowych rzeczników dyscyplinarnych;
10. nr 599 w sprawie: stanowisko w sprawie programu telewizji TVN.

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2023 r., znak: DLŁ-WOPL.011.2.2023.MW, Minister Klimatu i Środowiska działając na podstawie art. 123 K.p.a. oraz art. 35a ust. 10 Prawa

łowieckiego wstrzymał wykonanie w/w uchwał Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 16 marca 2023 r.

Pismem z dnia 5 kwietnia 2023 r., Naczelna Rada Łowiecka wystąpiła o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do pisma (oświadczeń i informacji o zrzeczeniu się mandatów przez członków NRŁ oraz uchwały Prezydium NRŁ z dnia 4 kwietnia 2023 r.), zakończenie postępowania administracyjnego poprzez jego umorzenie, niezwłoczne załatwienie sprawy i wskazanie naruszeń prawa związanych z podjętymi przez NRŁ uchwałami. Strona wskazuje, że pomimo rezygnacji członków NRŁ, mają oni swoich zastępców, a więc każdy okręg ma swojego przedstawiciela, a Naczelna Rada Łowiecka działa w sposób ciągły. Jednocześnie, przedmiotowym pismem Naczelna Rada Łowiecka oświadczyła, że zrzeka się prawa do czynnego udziału w niniejszym postępowaniu.

Pismem z dnia 12 kwietnia 2023 r., znak: DLŁ-WOPL.011.2.2023.MW, organ wystąpił do Łowczego Krajowego Polskiego Związku Łowieckiego o przesłanie poświadczonych za zgodność z oryginałem:

1. uchwały Okręgowego Zjazdu Delegatów z Kalisza o wyborze członka Naczelnej Rady Łowieckiej oraz jego zastępców;
2. uchwały Okręgowego Zjazdu Delegatów z Sieradza o wyborze członka Naczelnej Rady Łowieckiej oraz jego zastępców;
3. uchwały Okręgowego Zjazdu Delegatów z Częstochowy o wyborze członka Naczelnej Rady Łowieckiej oraz jego zastępców;
4. rezygnacji z pełnionych funkcji złożonych przez członków Naczelnej Rady Łowieckiej z ww. okręgów oraz ewentualnie przez ich zastępców, jeżeli taka sytuacja miała miejsce.

Pismem z dnia 24 kwietnia 2023 r., znak: L. dz. 430/WKSIAW/23, Łowczy Krajowy przekazał do tutejszego organu:

1. Protokoły z obrad Okręgowego Zjazdu Delegatów PZŁ w Kaliszu z dnia 15 września 2018 r. dot. m.in. wyboru członka NRŁ oraz jego zastępców, wraz z pismami dotyczącymi rezygnacji członka NRŁ (w tym oświadczeniem o rezygnacji z pełnienia funkcji członka Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 15 marca 2023 r.);
2. Protokoły z obrad Okręgowego Zjazdu Delegatów w Sieradzu z dnia 23 września 2018 r. dot. wyboru członka NRŁ, wraz z oświadczeniem o rezygnacji z pełnienia funkcji członka Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 15 marca 2023 r.;
3. Protokoły z obrad Okręgowego Zjazdu Delegatów Okręgu Częstochowskiego z dnia 16 września 2018 r. dot. wyboru członka NRŁ oraz jego zastępcy, wraz z

oświadczeniami obu tych osób dotyczącymi rezygnacji z członkostwa w Naczelnej Radzie Łowieckiej z dnia 14 marca 2023 r.

Z informacji uzyskanych następnie przez organ w dniu 24 kwietnia 2023 r. od Zarządu Okręgowego PZŁ w Kaliszu, Zarządu Okręgowego PZŁ w Sieradzu oraz Zarządu Okręgowego PZŁ w Częstochowie wynika, że żaden z tych okręgów nie zdążył wskazać nowego, reprezentującego go członka Naczelnej Rady Łowieckiej na dzień 16 marca 2023 r., gdy podejmowane były uchwały stanowiące przedmiot niniejszego postępowania, ani żaden z okręgów nie był reprezentowany na posiedzeniu.

Ponadto organ dołączył do akt sprawy kopie pism ze sprawy o znaku DLŁ-WŁ.011.5.2023, w ramach której Łowczy Krajowy, pismem z dnia 15 marca 2023 r., informuje Ministra Klimatu i Środowiska o rezygnacji członków Naczelnej Rady Łowieckiej, natomiast Minister Klimatu i Środowiska pismami z dnia 16 marca 2023 r., skierowanymi do Łowczego Krajowego oraz Prezesa Naczelnej Rady Łowieckiej, w związku z otrzymanym pismem, wskazuje że w przypadku rezygnacji członków Naczelna Rada Łowiecka jest organem w składzie nieodpowiadającym wymogom ustawy – Prawo łowieckie i do czasu uzupełniania składu osobowego utraciła w ocenie Ministra Klimatu i Środowiska swoje kompetencje uchwałodawcze. Ponadto Minister wskazał, że w zaistniałej sytuacji Polski Związek Łowiecki powinien podjąć działania zmierzające do jak najszybszego uzupełnienia składu osobowego Naczelnej Rady Łowieckiej przez zwołanie nadzwyczajnych okręgowych zjazdów delegatów w tych okręgach, które pozbawione są reprezentacji w Naczelnej Radzie Łowieckiej.

Organ prowadząc postępowanie uwzględnił jako dowody wszystkie dokumenty zebrane w toku postępowania.

Organ zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 104 K.p.a., organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej (§ 1), a decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji (§ 2).

W myśl art. 35a ust. 9 pkt 2 Prawa łowieckiego, w razie stwierdzenia, że działalność Krajowego Zjazdu Delegatów Polskiego Związku Łowieckiego lub Naczelnej Rady Łowieckiej jest niezgodna z przepisami prawa lub postanowieniami statutu Polskiego Związku Łowieckiego, minister właściwy do spraw środowiska, w zależności od rodzaju i stopnia stwierdzonych nieprawidłowości, może, w drodze decyzji administracyjnej stwierdzić nieważność w całości lub w części uchwały niezgodnej z przepisami prawa.

Stosownie do art. 32a ust. 4 Prawa łowieckiego, w skład Naczelnej Rady Łowieckiej wchodzi członkowie wybrani przez okręgowe zjazdy delegatów - po jednym z każdego okręgu.

Zgodnie z art. 32 ust. 4 pkt 3 Prawa łowieckiego, Statut Polskiego Związku Łowieckiego określa w szczególności: zakres właściwości miejscowej okręgowych organów Polskiego Związku Łowieckiego, a także kompetencje organów Polskiego Związku Łowieckiego i organów koła łowieckiego, tryb dokonywania ich wyboru, zmiany bądź uzupełnienia składu.

Stosownie do § 108 Statutu PZŁ, zakres właściwości miejscowej okręgowych organów Zrzeszenia pokrywa się z okręgami, których wykaz znajduje się w Załączniku nr 4 do Statutu. W przedmiotowym Załączniku nr 4 znajduje się wykaz okręgów Polskiego Związku Łowieckiego, gdzie wymieniono 49 okręgów oraz odpowiadające im Zarządy Okręgowe.

Zgodnie z aktualnym Statutem PZŁ i w ramach ustanowionego na jego podstawie podziału kraju na okręgi, stosownie do art. 32a ust. 4 Prawa łowieckiego, w skład Naczelnej Rady Łowieckiej wchodzi zatem 49 delegatów (członków NRŁ) reprezentujących 49 okręgów PZŁ.

Z dokumentów zgromadzonych w sprawie wynika, że stosownie do wyborów przeprowadzonych we wrześniu 2018 r.:

1. Okręgowy Zjazd Delegatów PZŁ w Kaliszu w dniu 15 września 2018 r. na członka NRŁ wybrał Pawła Lisiaka, a na jego zastępców Damiana Przystackiego oraz Jacka Bąkowskiego;
2. Okręgowy Zjazd Delegatów PZŁ w Sieradzu w dniu 23 września 2018 r. na członka NRŁ wybrał Tomasza Pilarza, nie wskazując jego zastępców;
3. Okręgowy Zjazd Delegatów PZŁ w Częstochowie w dniu 16 września 2018 r. na członka NRŁ wybrał Sławomira Strzelczyka, a na jego zastępcę Zdzisława Korzekwę.

Jednocześnie, zgodnie z dokumentacją przekazaną tutejszemu organowi przez właściwe Zarządy Okręgowe, za pośrednictwem Zarządu Głównego PZŁ:

1. Jacek Bąkowski w dniu 15 marca 2023 r. złożył rezygnację z członkostwa w Naczelnej Radzie Łowieckiej jako reprezentant Okręgu Kaliskiego;
2. Tomasz Pilarz w dniu 15 marca 2023 r. złożył rezygnację z członkostwa w Naczelnej Radzie Łowieckiej jako reprezentant Okręgu Sieradzkiego;
3. Sławomir Strzelczyk w dniu 14 marca 2023 r. złożył rezygnację z członkostwa w Naczelnej Radzie Łowieckiej jako reprezentant Okręgu Częstochowskiego, a Zdzisław Korzekwa (wskazany przez Okręgowy Zjazd Delegatów PZŁ

w Częstochowie jako zastępca członka NRŁ) w dniu 14 marca 2023 r. złożył rezygnację z członkostwa w Naczelnej Radzie Łowieckiej jako reprezentant Okręgu Częstochowskiego.

Ponadto, organowi wiadome jest z urzędu, że pozostałe osoby wybrane przez Okręgowy Zjazd Delegatów PZŁ w Kaliszu w dniu 15 września 2018 r., tj. Paweł Lisiak oraz Damian Przystacki, zrezygnowały z pełnienia funkcji członka Naczelnej Rady Łowieckiej. Paweł Lisiak piastuje obecnie stanowisko Łowczego Krajowego a Damian Przystacki pozostaje członkiem Zarządu Głównego PZŁ. Charakter ustrojowy Naczelnej Rady Łowieckiej, sprawującej nadzór nad działalnością Zarządu Głównego (§ 82 ust. 1 Statutu PZŁ), na czele którego stoi Łowczy Krajowy, wyklucza możliwość pełnienia funkcji w obu organach przez te same osoby.

Z § 110 ust. 1 pkt 2 Statutu PZŁ wynika, że członek organów Zrzeszenia oraz organów koła przestaje pełnić swą funkcję w przypadku zrzeczenia się pełnienia funkcji. Ustęp 2 tego przepisu stanowi, że zaprzestanie pełnienia funkcji, na skutek jej zrzeczenia się, następuje z chwilą zrzeczenia, a fakt ten stwierdza organ powołujący na najbliższym posiedzeniu z zastrzeżeniem ust. 3 - w myśl tego ustępu, w odniesieniu do delegatów na okręgowy zjazd delegatów wygaśnięcie mandatu stwierdza prezydium okręgowego zjazdu delegatów, a w odniesieniu do delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów lub członków Naczelnej Rady Łowieckiej Prezydium Naczelnej Rady Łowieckiej. W miejsce delegata, którego mandat wygasł dokonuje się wyborów uzupełniających, w miejsce członka Naczelnej Rady Łowieckiej wchodzi zastępca członka Naczelnej Rady Łowieckiej.

Niewątpliwie, członkowie Naczelnej Rady Łowieckiej zrzekli się swych funkcji składając swoje rezygnacje we właściwych Zarządach Okręgowych okręgów PZŁ, w których Okręgowe Zjazdy Delegatów przyznały im mandat. O okoliczności tej poinformowane zostały pozostałe organy PZŁ – Zarząd Główny i Naczelna Rada Łowiecka (vide: pismo Łowczego Krajowego z dnia 15 marca 2023 r. oraz pisma Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 marca 2023 r., znak: DLŁ-WŁ.011.5.2023).

Z dołączonej do pisma Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 5 kwietnia 2023 r. złożonego w niniejszej sprawie, uchwały Prezydium Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 4 kwietnia 2023 r. w sprawie: *stwierdzenia wygaśnięcia mandatów członków Naczelnej Rady Łowieckiej*, wynika, że Prezydium, działając w trybie § 110 ust. 3 Statutu PZŁ, stwierdziło wygaśnięcie mandatów Sławomira Strzelczyka, Jacka Bąkowskiego oraz Tomasza Pilarza. Przedmiotowy akt nie ma jednakże skutku konstytucyjnego – zgodnie bowiem z przywołanym już § 110 ust. 2 Statutu PZŁ, zaprzestanie pełnienia funkcji, na skutek jej zrzeczenia się, następuje z chwilą

zrzeczenia, co w przypadku członków NRŁ i ich zastępców, miało miejsce w dniach 14 oraz 15 marca 2023 r.

Należy zatem jednoznacznie stwierdzić (i okoliczność tę potwierdziły właściwe Zarządy Okręgowe), że w związku z rezygnacjami złożonymi w dniach 14-15 marca 2023 r. przez Jacka Bąkowskiego (Okręg Kaliski), Tomasza Pilarza (Okręg Sieradzki) oraz Sławomira Strzelczyka i Zdzisława Korzekwę (Okręg Częstochowski) oraz brakiem powołania ich zastępców, okręgi te pozbawione były reprezentacji na posiedzeniu Naczelnej Rady Łowieckiej, które odbyło się w dniu 16 marca 2023 r., podczas którego podjęto uchwały o nr: 589, 590, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599. Co więcej, uzupełnienie składu NRŁ od momentu zrzeczenia funkcji przez wskazanych członków i ich zastępców do momentu podjęcia przedmiotowych uchwał należy uznać za formalnie niemożliwe, z uwagi na obowiązujące w PZŁ procedury, w tym w szczególności przepis § 95 Statutu PZŁ, zgodnie z którym zwołanie okręgowego zjazdu delegatów następuje przez pisemne zawiadomienie, wysłane za potwierdzeniem odbioru do każdego delegata na okręgowy zjazd delegatów na 30 dni przed terminem okręgowego zjazdu delegatów.

Ad marginem należy wskazać, że tutejszy organ, w związku z doręczonym mu pismem Łowczego Krajowego z dnia 15 marca 2023 r., informującym o rezygnacji członków Naczelnej Rady Łowieckiej, pismami z dnia 16 marca 2023 r., znak: DLŁ-WŁ.011.5.2023, skierowanymi do Łowczego Krajowego oraz Prezesa Naczelnej Rady Łowieckiej, wskazywał organom PZŁ, że w sytuacji rezygnacji jej członków Naczelna Rada Łowiecka jest organem w składzie nieodpowiadającym wymogom Prawa łowieckiego i do czasu uzupełniania składu osobowego utraciła w ocenie Ministra Klimatu i Środowiska swoje kompetencje uchwałodawcze.

Biorąc zatem pod uwagę, że członkowie Naczelnej Rady Łowieckiej z Okręgów: Kaliskiego, Sieradzkiego oraz Częstochowskiego oraz ich zastępcy zrezygnowali z pełnionych funkcji, a brak w składzie Naczelnej Rady Łowieckiej, która stosownie do art. 32a ust. 4 Prawa łowieckiego powinna składać się z 49 członków (po jednym z każdego okręgu), nie został uzupełniony, rozważyć należy jaki status należy przyznać Naczelnej Radzie Łowieckiej działającej w niepełnym składzie (w tym przypadku 46 członków) oraz podejmowanym przez nią wówczas uchwałom.

Ustawa – Prawo łowieckie, ani Statut PZŁ nie przewidują możliwości działania Naczelnej Rady Łowieckiej w uszczuplonym składzie. Przepisy ustawy wprost wskazują, że każdy z okręgów PZŁ powinien mieć swoją reprezentację w osobie jednego członka w Naczelnej Radzie Łowieckiej. Z kolei Statut PZŁ stanowi jedynie, w przywołanym już § 110 ust. 3,

że w takim przypadku w miejsce członka Naczelnej Rady Łowieckiej wchodzi zastępca członka Naczelnej Rady Łowieckiej. Żaden z aktów nie rozstrzyga jednak co następuje w przypadku, gdy brak jest zarówno osób pełniących funkcję członka NRŁ, jak i ich zastępców.

Jak stanowi art. 32 Prawa łowieckiego, Polski Związek Łowiecki jest zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, które prowadzą gospodarkę łowiecką poprzez hodowlę i pozyskiwanie zwierzyny oraz działają na rzecz jej ochrony poprzez regulację liczebności populacji zwierząt łownych (ust. 1) i posiada osobowość prawną (ust. 2). Prawo łowieckie nie wykształciło orzecznictwa ani poglądów doktryny ułatwiających rozstrzygnięcie kwestii interpretacyjnych, dotyczących organu kolegiального Polskiego Związku Łowieckiego, działającego w niepełnym składzie i podejmowanych przez niego uchwał. Zasadnym jest zatem odwołanie się do orzecznictwa i poglądów wykształconych w odniesieniu do organów kolegialnych na gruncie ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1467, z późn. zm.), ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U. z 2021 r. poz. 648, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach (Dz.U. z 2023 r. poz. 166).

W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 18 lipca 2012, sygn. akt III CZP 40/12 wskazano że: *„Cechą wspólną ustawy o fundacjach, kodeksu spółek handlowych i prawa spółdzielczego jest to, że żadna z tych ustaw nie określa minimalnej ani sztywnej liczby członków zarządu, odsyłając w tym zakresie do statutu (kodeks spółek handlowych nie zawiera tu wyraźnej regulacji w odniesieniu do spółki z ograniczoną odpowiedzialnością). Należy zatem przyjąć, że zarządem kadłubowym jest zarząd składający się z mniejszej liczby członków niż określona w statucie liczba minimalna albo sztywna.*

Odmienne regulacje prawne przyjęto w odniesieniu do rady nadzorczej (komisji rewizyjnej) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki akcyjnej oraz spółdzielni. Po pierwsze, ten organ musi mieć charakter kolegialny. Po drugie, w ustawie określono minimalną liczbę jego członków. Rada nadzorcza (komisja rewizyjna) musi mianowicie składać się co najmniej z trzech członków, a w spółce publicznej - co najmniej z pięciu członków (art. 215 § 1, art. 217 i art. 385 § 1 KSH, art. 45 § 1 PrSpółdz). W uchwale z dnia 17 listopada 1987 r., III PZP 30/87 (OSNCP 1988, nr 5, poz. 57) Sąd Najwyższy przyjął, że rada nadzorcza spółdzielni pracy w składzie mniejszym od przewidzianego w statucie jest uprawniona do wykluczenia członka ze spółdzielni, przy zachowaniu wymaganego quorum do podjęcia uchwały, obliczonego od faktycznie wybranej liczby członków rady zgodnie ze statutem, chyba że jej skład uległ zmniejszeniu poniżej trzech członków. W uzasadnieniu podkreślił, że rada licząca mniej niż trzech członków nie może w ogóle skutecznie działać i podejmować uchwał.”.

Z powyższej uchwały Sądu Najwyższego wynika, że Sąd dokonuje wyraźnego rozróżnienia na organ kadłubowy, czyli taki, w którym liczba członków nie odpowiada minimum wskazanemu w statucie, od organu w którym liczba członków nie odpowiada minimum ustawowemu, i w kontekście tego ostatniego nie może być mowy o skutecznym działaniu i podejmowaniu uchwał.

Jak stwierdza dalej Sąd Najwyższy w przedmiotowej uchwale z dnia 18 lipca 2012 r.: *„Przepis art. 45 § 1 PrSpółdz ustanawiający minimalną liczbę członków rady spółdzielni zawiera implicite upoważnienie dla spółdzielni do określenia większej liczby członków rady. Oznacza to przede wszystkim, że liczba członków rady powinna być zgodna ze statutem. W takiej sytuacji statut, a nie ustawa określa liczbę członków rady w spółdzielni. Nie wynika jednak z tego, że rada nadzorcza, licząca mniej członków niż przewiduje statut, traci przymioty organu spółdzielni i może być potraktowana za organ nieistniejący. Rada nadzorcza - jeżeli liczy co najmniej trzech członków - nadal istnieje, natomiast skuteczność jej działania może być ograniczona ze względu na postanowienia statutu określające warunki i sposób podejmowania uchwał przez ten organ, w tym zwłaszcza dotyczące quorum.”*

Powyższa argumentacja prowadzi *a contrario* do wniosku, że w przypadku gdy skład organu kolegiального nie odpowiada minimum ustawowemu, Sąd Najwyższy uznaje, że mamy do czynienia z organem nieistniejącym. W przypadku takiego organu nie zachodzi bowiem sytuacja, w której minimalna liczba członków organu określona jest przez statut, a organ działający w liczbie mniejszej, niż jest to w statucie zapisane, nie traci swojej podmiotowości.

Co więcej, jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 lutego 2018 r., sygn. akt II CSK 280/17: *„W piśmiennictwie dominuje pogląd, że rada nadzorcza w składzie nieodpowiadającym wymaganiom umowy (statutu) spółki nie może funkcjonować, jako organ tej spółki. W jego uzasadnieniu powołuje się art. 38 KC w zw. z art. 2 KSH. Według jego treści, osoba prawna działa przez swe organy w sposób przewidziany w ustawie i opartym na niej statucie, czyli na gruncie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w jej umowie. Skutkiem występowania w spółce „kadłubowego” organu jest niemożność działania takiego organu za spółkę. Dotyczy to w każdym wypadku podejmowania uchwał przez zdekompletowany organ.”*

Sąd Najwyższy uznaje zatem, że nawet organ kadłubowy, którego skład nie odpowiada wymaganiom umowy lub statutu, nie jest władny do podejmowania wiążących uchwał. Tym bardziej więc, organ kolegialny którego skład nie odpowiada minimum ustawowemu, nie jest legitymowany do podejmowania takich uchwał.

Podobne stanowisko wyraża, najbardziej rozwinięta w tej materii, doktryna prawa spółek handlowych. Zgodnie z dominującym w literaturze poglądem nie można uznać ciała

w którego skład wchodzi w danym momencie mniejsza niż minimalna liczba członków określona w ustawie za organ spółki, a więc w konsekwencji nie jest możliwe podjęcie przez niego jakichkolwiek uchwał (tak np. A. Szajkowski, M. Tarska, A. Szumański, [w:] S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja, Kodeks spółek handlowych. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Komentarz do artykułów 151–300. Tom II, Warszawa 2014, s. 427; J.P. Naworski, [w:] Kodeks spółek handlowych. Komentarz. Tytuł III. Spółki kapitałowe. Dział I. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, red. R. Potrzeszcz, T. Siemiątkowski, uwagi do art. 201, Lex/el.).

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że w przypadku Naczelnej Rady Łowieckiej – organu kolegialnego, którego skład osobowy jest w sposób ścisły wskazany przepisem art. 32a ust. 4 Prawa łowieckiego i składa się z 49 członków (co wynika z liczby okręgów PZŁ), brak ustawowo określonej liczby członków organu sprawia, że należy go uznać – zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa i doktryny – za organ nieistniejący. Braki te nie mogą być sanowane ani modyfikowane treścią Statutu PZŁ, który *nota bene* w żaden sposób kwestii tej nie reguluje.

Należy przy tym rozgraniczyć sytuację, gdy Naczelna Rada Łowiecka działa i podejmuje uchwały bez faktycznego udziału w posiedzeniu członka reprezentującego dany okręg, a przy zachowaniu kworum wskazanego w § 111 Statutu PZŁ, od sytuacji w której skład organu nie odpowiada regulacjom ustawowym, a dany okręg lub okręgi nie mają w ogóle swojego reprezentanta, a więc nie są i nie mogą być reprezentowane w Naczelnej Radzie Łowieckiej. O ile pierwsza sytuacja, przy zachowaniu statutowego kworum, nie rodzi wątpliwości co do kompetencji organu do podejmowania uchwał, o tyle sytuacja druga stanowi przypadek nieistnienia organu, o którym mowa w przytoczonych w niniejszej decyzji orzecznictwie Sądu Najwyższego i poglądach przedstawicieli doktryny.

Jak wskazano w art. 32a ust. 1 pkt 2 Prawa łowieckiego, do zadań Naczelnej Rady Łowieckiej należy nadzór nad działalnością Zarządu Głównego oraz realizacja innych zadań przewidzianych statutem. Zadania te precyzuje § 82 ust 3 Statutu PZŁ. W odniesieniu do okręgów PZŁ, których reprezentanci zasiadają w Naczelnej Radzie Łowieckiej polegają one m.in. na: ustalaniu wysokości składek członkowskich od osób fizycznych oraz zasad podziału składki pomiędzy Zarząd Główny i zarządy okręgowe (pkt 19), zwoływaniu nadzwyczajnych okręgowych zjazdów delegatów wraz z zamieszczaniem w porządku obrad określonych spraw (pkt 24) oraz sprawowaniu nadzoru nad okręgowymi zjazdami delegatów (pkt 31). Ponadto, stosownie do § 97 ust. 5 Statutu PZŁ, do kompetencji okręgowego zjazdu

delegatów należy wysłuchanie informacji członka Naczelnej Rady Łowieckiej o jej działalności.

Funkcjonowanie Naczelnej Rady Łowieckiej w składzie, który jest niezgodny z art. 32a ust. 4 Prawa łowieckiego, nie stanowi zatem jedynie o niezgodności z ustawą, ale też godzi w *ratio legis* i strukturę hierarchiczną Polskiego Związku Łowieckiego oraz możliwość reprezentacji członków poszczególnych okręgów PZŁ przez wybranych przez nich członków w kluczowym organie Polskiego Związku Łowieckiego, jakim niewątpliwie jest Naczelna Rada Łowiecka.

Skoro Naczelna Rada Łowiecka podjęła uchwały będące przedmiotem niniejszego postępowania w składzie nieodpowiadającym przepisom ustawy – Prawo łowieckie, a stanowisko Sądu Najwyższego oraz przedstawicieli doktryny, które tutejszy organ podziela, sprowadza się do uznania że organ kolegialny o składzie sprzecznym z przepisami ustawy jest organem nieistniejącym, pojawia się pytanie o status prawny uchwał podejmowanych przez taki organ.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 grudnia 2017 r., sygn. akt I CSK 160/17, zapadłym na gruncie ustawy – Prawo spółdzielcze: *„W katalogu przyczyn nieistnienia uchwały bez wątpienia mieści się sytuacja, gdy uchwała została podjęta przez organ nieistniejący. Definiując uchwałę „nieistniejącą”, należy przyjąć, że jest to uchwała podjęta nie przez organ spółdzielni, lecz przez osoby, które w momencie jej podejmowania nie posiadały statusu prawnego organu. Jeżeli więc w takiej sytuacji uchwała w rzeczywistości nie zapadła, to nie sposób mówić o niej, że jest ona skuteczna lub bezskuteczna, uchwała bowiem w takim wypadku nie istnieje.”*

W podobnym tonie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2014 marca 2013 r., sygn. akt I CSK 382/12, wskazując, że w katalogu przyczyn nieistnienia uchwały bez wątpienia mieści się również sytuacja, gdy uchwała została podjęta przez organ nieistniejący. Pogląd ten uzupełnia np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 kwietnia 2020 r., sygn. akt I ACa 35/20, w którym Sąd wywiódł, że nieistniejący organ nie może podjąć ważnej uchwały, choćby była ona faktycznie wykonywana przez inne jej organy. Jak wskazał Sąd w uzasadnieniu tego ostatniego orzeczenia: *„uchwały będące przedmiotem badania Sądu zostały podjęte przez nieistniejący organ, co powoduje, że mają one charakter uchwał nieistniejących (por. przywołany przez Sąd Okręgowy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2013 r., sygn. akt I CSK 382/12). Jest to zarówno zgodne z przepisami prawa, gdyż żaden przepis Prawa spółdzielczego nie przewiduje konwalidacji czynności dokonanej przez organ nieistniejący, jak również jasne na gruncie czysto logicznym – nieistniejący organ nie może podjąć ważnej uchwały, choćby była ona faktycznie wykonywana przez inne jej organy.”*

Należy zaznaczyć, że przepisy ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych, ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze, ani ustawy z dnia 6 kwietnia 1984 r. o fundacjach nie dają podstaw ku rozróżnieniu, że dana uchwała jest nie tylko nieważna, ale stanowi uchwałę nieistniejącą (*actus non existens*). Przedmiotowe ustawy nie oferują również dyrektyw umożliwiających taką delimitację. Jak argumentuje doktryna, nie sposób jednoznacznie uznać aby nieistnienie uchwały było odmienną kategorią od jej nieważności, a w praktyce pojęcia te pokrywają się. W rezultacie, każda okoliczność przesądzająca o nieistnieniu uchwały świadczy ostatecznie o jej nieważności (o której mowa np. w art. 252 oraz art. 425 Kodeksu spółek handlowych), a zarazem nieważność uchwały świadczy o tym, że nie wywołuje ona żadnych skutków prawnych *ab initio* (por. A. Rachwał, [w:] S. Włodyka (red.), System Prawa Handlowego, tom 2, Legalis/el. 2012, uw. 307; M. Borkowski, Glosa do postanowienia SN..., s. 3).

Reasumując, należy stwierdzić, że w związku z zrzeczeniem się członkostwa w Naczelnej Radzie Łowieckiej, w dniach 14-15 marca 2023 r., przez Jacka Bąkowskiego (Okręg Kaliski), Tomasza Pilarza (Okręg Sieradzki) oraz Sławomira Strzelczyka i Zdzisława Korzekwę (Okręg Częstochowski) oraz brakiem powołania ich zastępców, okręgi te pozbawione były reprezentacji, a Naczelna Rada Łowiecka podejmowała czynności w składzie nieodpowiadającym wymogom ustawowym, wynikającym z art. 32a ust. 4 Prawa łowieckiego, albowiem w jej skład nie wchodziło ustawowo wymagane 49 członków reprezentujących każdy z okręgów Polskiego Związku Łowieckiego. Brak spełnienia ustawowych wymagań w tym zakresie powoduje, że mamy do czynienia z organem niewłaściwie uformowanym, niezdolnym do wykonywania statutowych i ustawowych praw i obowiązków. W konsekwencji Naczelną Radę Łowiecką działającą w niepełnym składzie 46 członków należy uznać za organ nieistniejący. Skutkiem powyższego jest uznanie uchwał podjętych przez Naczelną Radę Łowiecką w dniu 16 marca 2023 r. za nieistniejące, co z kolei należy uznać za równoznaczne z ich nieważnością. Tym samym, na podstawie art. 35a ust. 9 pkt 2 Prawa łowieckiego, należało stwierdzić nieważność uchwał Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 16 marca 2023 r. nr: 589, 590, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599 – w całości, jako niezgodnych z ustawą – Prawo łowieckie.

Mając na uwadze powyższe organ orzekł jak w sentencji.

POUCZENIE

1. Strona niezadowolona z treści decyzji może w terminie 14 dni od daty jej doręczenia, zwrócić się do Ministra Klimatu i Środowiska (ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 127 § 3 K.p.a.). Wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy wolny jest od opłat. Zgodnie z art. 130 § 1 i 2 w związku z art. 127 § 3 K.p.a. przed upływem terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy decyzja nie ulega wykonaniu, a wniesienie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji. Przepisów tych nie stosuje się w przypadkach, gdy decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności (art. 108 K.p.a.) oraz decyzja podlega natychmiastowemu wykonaniu z mocy ustawy. Decyzja podlega też wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli wszystkie strony zrzekły się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy (art. 130 § 4 w zw. z art. 127 § 3 K.p.a.).

2. Jeżeli Strona nie chce skorzystać z prawa do zwrócenia się z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, może wnieść do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie skargę na decyzję w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji Stronie - art. 52 § 3, art. 53 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 259), zwanej dalej „p.p.s.a.”. Skargę wnosi się za pośrednictwem Ministra Klimatu i Środowiska (ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa). Brak złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie 14 dni od daty jej doręczenia i złożenie skargi spowoduje, że decyzja stanie się ostateczna i wykonalna. Zgodnie bowiem z art. 61 § 1 p.p.s.a. wniesienie skargi na decyzję nie wstrzymuje wykonania decyzji i podlega ona wykonaniu jako decyzja ostateczna. Złożenie skargi od decyzji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego objęte jest wpisem stałym w wysokości 200 zł zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 grudnia 2003 r. w sprawie wysokości oraz szczegółowych zasad pobierania wpisu w postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2021 r. poz. 535).

3. W przypadku złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie Strona ma możliwość ubiegania się o zwolnienie od kosztów postępowania sądowo-administracyjnego oraz przyznania prawa pomocy przed sądem administracyjnym na zasadach określonych w art. 239-262 p.p.s.a. Właściwy w tym zakresie jest Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, do którego należy złożyć odpowiedni wniosek.

4. W trakcie biegu terminu do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Strona może zrzec się prawa do wniesienia tego wniosku wobec Ministra Klimatu

i Środowiska, który wydał niniejszą decyzję. Z dniem doręczenia Ministrowi Klimatu i Środowiska oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, że na decyzję nie może być wniesiona skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie i podlega ona wykonaniu (art. 127a w zw. z art. 127 § 3 i art. 16 § 3 K.p.a.).

Z up. Ministra

Edward Siarka
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Otrzymują:

1. Zarząd Główny Polskiego Związku Łowieckiego;
2. Naczelna Rada Łowiecka.